

the intellectual, spiritual, physical, emotional level of pupils of secondary level of education through their participation in various activities.

Key words: non-formal education, Kingdom of Sweden, leisure centers, open leisure centers, family care for children, pupils of secondary level of education.

References

Dregalo, A., Ulyanovskyi, V. (1996). Sotsialna robota u Shvetsii. [Social work in Sweden]. Arhangelsk. – p. 55–64.

Employment developments in childcare services for school-age children. Sweden. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. (1999). Retrieved from: www.oecd.org/education/school/2534972.pdf.

Skolverket (2010:800) Retrieved from: <http://www.skolverket.se/>

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анна Корнієнко, к. пед. н, с.н.с.

Інститут проблем виховання НАПН України
м. Київ, Україна

Метою статті є аналіз виховного потенціалу декоративно-ужиткового мистецтва в закладах позашкільної освіти.

Удосконалення позашкільної освіти України нині здійснюється в контексті загальноєвропейських і світових гуманістичних освітніх парадигм. Ці зміни стосуються оновлення змісту навчально-дидактичних матеріалів, форм і методів навчання та виховання підростаючого покоління. У тому числі в гуртках і студіях декоративно-ужиткового мистецтва закладів позашкільної освіти.

Використання декоративно-ужиткового мистецтва як засобу етнокультурного виховання учнів актуальне тим, що декоративно-ужиткове мистецтво у виховному і освітньому процесі, дозволяє вирішувати проблему естетичного виховання. Саме в процесі таких занять у педагога є можливість встановити з дитиною емоційний контакт, емоційне спілкування.

Етнографічно-красознавчі матеріали, наші дослідження та дослідження інших науковців (Г. Ващенко, Л. Калуська, М. Станкевич, М. Стельмахович) доводять, що формуючи етнокультурні цінності, важливо долучати вихованців і до декоративно-ужиткового мистецтва інших країн, показувати їх самобутню культуру і порівнювати з українськими традиціями.

В Україні розвиток вирізування з паперу (витинання) припадає на XVI-XIX ст. У XVI-XVIII ст. витинанки розповсюдилися як прикраси документів, зокрема канцелярських печаток [3, с. 20]. Поступово – кінець XIX-початок XX ст. цей вид художньої творчості розвинувся до мистецького рівня [2, с. 49].

При всій подібності, витинанки різних місцевостей мають самобутні риси, притаманні лише цьому певному регіону. На Подніпров'ї переважають багатоколірні квіткові композиції – галузки, букети, вазони, що нагадують настінні хатні розписи. Народні витинанки Прикарпаття здебільшого ажурні візерунки «хрестики», «сонечка», іноді трапляються зображення тварин і птахів [2, с. 49]. Витинанки західних областей розмиті та дрібно орнаментовані, як і писанки та рушники. Подільські витинанки продовжують традиції народних килимів, гончарних розписів, вишивок. Витинанки Дніпропетровщини перегадуються з петриківським розписом.

Принцип виготовлення литовської, польської, словацької витинанок характеризується, як «папір, складений у декілька разів і витятий ножицями». Проте українські майстри приділяли уваги технології виготовлення – витинанки виконували ножицями, ножом, штемпельками, навіть відщипували пальцями, і це давало ширші технологічні можливості, сприяло посиленню їх виразності – і можливості передавати техніки і технології молодшим поколінням [3, с. 18].

Відмінна риса мексиканських витинанок – вирізаються не ножицями, а прорізаються і висікаються різними за формою різакми і штампами. І якщо в багатьох країнах витинанки створюються без попереднього ескізу, то тут ескіз – важлива складова [1].

Особливостями рейзеле (Ізраїль) було: глибока символічність деталей композиції, в якій події священної історії перепліталися з реаліями місцевого повсякденного життя та повторюваність вертикальної симетрії вирізаних зображень.

Китайські візерунки з паперу дуже різні, але при цьому мають єдиний, властивий тільки цьому виду народного мистецтва стиль. Майстри виготовляють як одноколірні, так і багатоколірні прикраси. Найбільш по-

ширеними є вироби червоного кольору, часто зустрічалися вирізки з чорного та синього.

Зроблено висновок, що декоративно-ужиткове мистецтво, до якого відноситься і мистецтво витинання, є невичерпним джерелом культури народу, яка має унікальні можливості впливу на особистість та формування в неї національного світогляду, характеру, глибокої духовності. Завдяки декоративно-ужитковому мистецтву, яке є віковічною скарбницею моральних та духовних здобутків народу і відображає стиль різних епох, регіонів, зберігає багаті невмирущі традиції, пізнаються історія, світогляд, моральні якості наших предків, їхня героїчна боротьба за незалежність нашої держави, формуються основи культурно-духовного багатства українського народу.

Ключові слова: витинанка, декоративно-ужиткове мистецтво.

Література

Рачкован, О. (2012). Мистецтво на кінчиках ножиць.

Станкевич, М. Витинанки і штучні квіти: порівняльний аспект. Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/16748/06-Stankevych.pdf?sequence=1> Назва з екрана.

Стрілець, О. В. (2013). Мистецтво української витинанки у змісті професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Переяслав-Хмельницький.

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2020-222-224>

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В СИСТЕМІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТУРЕЧЧИНИ

Наталія Корчинська, к.пед.н.

Академія зовнішньої розвідки України
м. Київ, Україна

Метою дослідження було виявити способи подолання гендерного розриву серед учнів в системі середньої освіти Туреччини. Адже гендерна дискримінація залишається однією з найбільших перешкод для отримання права на освіту. Недискримінаційна освіта вигідна як і дівчатам, так і хлопцям, водночас вона також значною мірою сприяє подаль-